

Από τις απλές
φλούδες
αγγουριών, των
οποίων τη μυρωδιά
σιχαίνονται, μέχρι
και την πιο
αποτελεσματική
φυσική λύση,
τη σκόνη βόρακα,
το ΟΙΚΟ δίνει
συμβουλές για
το πώς
απαλλαγούμε
από τα ενοχλητικά
έντομα...
οικολογικά.

της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΦΩΤΙΑΔΗ**

ΟΣΟ ΠΕΡΝΟΥΝ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ, οι κατασarıδες αυξάνονται και πληθύνονται. «Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αύξηση του αριθμού τους, λόγω της αύξησης της θερμοκρασίας, καθώς τα εν λόγω έντομα ενδημούν στη ζέστη (πάνω από 14°C)», λέει στο ΟΙΚΟ ο δρ Αντώνης Μιχαελάκης από το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο, «γεγονός που καθιστά ακόμα πιο επιτακτική ανάγκη την απώθηση τους». Ακόμη χειρότερα, πέρα από την αύξηση του πληθυσμού τους, έχουν γίνει ιδιαίτερα ανθεκτικές. «Τα χημικά εντομοαπωθητικά είναι εν πρώτοις 100% αποτελεσματικά», εξηγεί στο ΟΙΚΟ ο αναπληρωτής καθηγητής Παρασιτολογίας στο ΑΠΘ, Γιάννης Παπαδόπουλος, «αλλά αποδεικνύονται ανίσχυρα σε βάθος χρόνου». Οι κατασarıδες «εθίζονται» στα χημικά συστατικά, με συνέπεια να γίνεται πολυμορφισμός στον γονότυπο τους και να αποκτούν ανοσία.

Πέρα, όμως, από την αναποτελεσματικότητά τους, τα χημικά εντομο-

απωθητικά είναι πολύ επικίνδυνα για όσους τα χρησιμοποιούν. «Η υπολειμματική δράση τους είναι πολύ ισχυρή και έχει μεγάλη διάρκεια. Οι ουσίες «εμποτίζουν» το σημείο του ψεκασμού και παραμένουν για περίπου ένα μήνα μετά την απεντόμωση», υπογραμμίζει ο κ. Παπαδόπουλος. «Το πιο ανησυχητικό είναι ότι το εντομοκτόνο απορροφάται με την απλή επαφή από τον ανθρώπινο οργανισμό, ενώ η δράση των ουσιών είναι σωρευτική. Συνεπώς, οι παρενέργειες σε βάθος χρόνου δύνανται να είναι σοβαρές». Αυτές μπορεί να είναι προβλήματα στο αναπνευστικό, νευροτοξικές αντιδράσεις, διαταραχές στη λειτουργία του συκωτιού, ακόμη και καρκινογένεση πιο σπάνια. Όπως επισημαίνει ο καθηγητής, «τα περισσότερα προβλήματα δημιουργούνται από τη λανθασμένη χρήση των χημικών σκευασμάτων, χωρίς επιπλέον να ακολουθούνται οι οδηγίες».

Φυσικά, δεν γίνεται και να αγνοήσουμε τις κατασarıδες. «Ενδέχεται να μεταδώσουν ασθένειες, όπως σαλμονέλλα, δυσεντερία, τύφο, διάρροια, πολιομυελίτιδα και γαστρεντερίτιδα», αναφέρει ο δρ. Αντώνης Μιχαελάκης.

Πάντως, πριν καταπολεμήσουμε το φαινόμενο με φυσικό ή χημικό τρόπο, πρέπει να αναζητήσουμε την αιτία, που συνήθως είναι η ελλιπής καθαριότητα. Οι ειδικοί επισημαίνουν την ανάγκη όχι απλώς καθαρισμού, αλλά και τακτικής μετακίνησης επίπλων και ηλεκτρικών συσκευών, πίσω από τις οποίες βρίσκονται συνήθως οι φωλιές. «Είναι σημαντικό να εξουδετερώσουμε κάθε πιθανή εστία, γιατί οι κατασarıδες, αν δεν βρίσκουν νερό ή φαγητό, δεν μένουν», σχολιάζει ο κ. Παπαδόπουλος. «Να κλείνουμε αεροστεγώς τις συσκευασίες τροφίμων,

ΚΑΤΣΑΡΙΔΕΣ STOP ΧΩΡΙΣ ΧΗΜΙΚΑ!

να καθαρίζουμε καλά όλα τα μπουκάλια με λάδι, να σκουπίζουμε με ένα βρεγμένο πανί κάθε κούτα που βάζουμε στο σπίτι μας και να μην αφήνουμε ανοιχτές ρωγμές ή χαραμάδες σε τοίχους, ντουλάπια κ.λπ.». Τέλος, είναι καιρός να επαναξιολογήσουμε τις γάτες, οι οποίες αποτελούν τον υπ' αριθμόν ένα εξολοθρευτή τους!

Στα δύσκολα

Κάποιες φορές, ωστόσο, το πρόβλημα είναι τόσο εκτεταμένο, που δεν μπορούμε να αποφύγουμε τα χημικά, όπως π.χ. σε παλιά σπίτια με απαραιτημένες σωληνώσεις αποχέτευσης. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί ως προς τις οδηγίες χρήσης και τα ψιλά γράμματα των συσκευασιών. Μπορούμε να περιορίσουμε την επικινδυνότητα μιας απεντόμωσης, αν το σκεύασμα είναι εγκεκριμένο από το υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, αλλά κυρίως όταν η χρήση του γίνεται παρουσία επιστημονικού υπευθύνου, ο οποίος θα ελέγχει την τήρηση της δοσολογίας.

Λύσεις

Στην αγορά διατίθενται πλέον σκευάσματα με ηπιότερη σύνθεση.

α) Παγίδες με επεξεργασμένο βόρακα και ζάχαρη: Ο βόρακας, ορυκτό που παίρνουμε από το φθόριο σε μορφή λευκής σκόνης και δρα ως αναστολέας ανάπτυξης, λειτουργεί ως τροφικό ελκυστικό, με συνέπεια η κατασarıδα να το τρώει και μετά λίγες μέρες να πεθαίνει. Η ζάχαρη βοηθάει προκειμένου το έντομο να πάει στην παγίδα. Στην αγορά υπάρχει συνδυασμός των δύο σε παγίδα, αλλά μπορούμε να το φτιάξουμε και μόνοι

μας, αν προμηθευτούμε βόρακα από το φαρμακείο.

β) Συσκευές που παράγουν ήχους οι οποίοι «διώχνουν» τις κατσαρίδες. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα αυτής της μεθόδου δεν έχει ακόμα δοκιμαστεί πειραματικά. Σύμφωνα με την εμπειρία, τα έντομα συν τω χρόνω συνηθίζουν τον ήχο, ο οποίος παύει να λειτουργεί αποτρεπτικά.

γ) Δολώματα με κόλλα, τα οποία είναι ακίνδυνα, αλλά, δεν έλκουν τις κατσαρίδες, σκοτώνουν μόνο όσες περνούν από το σημείο.

δ) Παγίδες με φερομόνη, που είναι σεξουαλική ορμόνη, και τις ελκύει. Συνήθως τοποθετείται μέσα σε σπιτάκια, όπου παγιδεύονται. Άλλοτε μέσα στα σπιτάκια υπάρχει κόλλα και άλλοτε φάρμακο που τις σκοτώνει. Το μειονέκτημα είναι ότι ο χώρος του

«σπιτιού-παγίδα» είναι περιορισμένος, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις εμφανίζονται περισσότερες κατσαρίδες λόγω της φερομόνης. Το κέρδος είναι ότι εξουδετερώνονται με ελάχιστη ποσότητα φαρμάκου, με το οποίο έρχεται σε επαφή μόνο το έντομο.

ε) Σκευάσματα που αξιοποιούν την πυρεθρίνη, μια ουσία που εξάγεται από τα χρυσάνθεμα και έχει εντομοκτόνους ιδιότητες. Επειδή το φυσικό προϊόν είναι δύσκολο να συλλέγει, υπάρχει και βιομηχανική παραγωγή πυρεθρίνης, η οποία έχει ακόμη πιο έντονη δράση. Υπάρχουν συνεργεία που κάνουν απεντόμωση με μείγμα από πυρεθρίνη (τα υπολείμματα της βιοδιασπώνται μετά 2½ μήνες). Στην αγορά κυκλοφορεί, επίσης, εντομοαπωθητικό σκεύασμα από φυσική πυρεθρίνη, το οποίο περιέχει και χημική

περμεθρίνη (παρασιτοκτόνο, επικίνδυνο για τον άνθρωπο).

στ) Τζελ που εκκρίνει φερομόνη προσελκύει τις κατσαρίδες και μέσω χημικού συστατικού τις εξολοθρεύει. Είναι αποτελεσματικό για τη γερμανική κατσαρίδα της κουζίνας. Ωστόσο, λόγω της φερομόνης, «βγάζει» στην επιφάνεια όλο τον πληθυσμό κατσαριδών του σπιτιού.

ζ) Εντομοαπωθητικά σπρέι που βρίσκουμε σε βιολογικά καταστήματα. Το Insekten Spray της ARIES περιέχει έλαιο νιμ και λεβαντίνης (τιμή 10€). Επίσης το BIO-Insektal που παράγεται από άνθη χρυσάνθεμου. Μπορούν να ψεκαστούν με αυτό και κατοικίδια. Αυτήν τη στιγμή έχει ένα πρόβλημα διανομής. Ενδέχεται να κυκλοφορήσει εκ νέου μέσα στο καλοκαίρι, (τιμή 20 €)

Σημείωση: Οι παγίδες ενδείκνυνται, σύμφωνα με τους ειδικούς, για εσωτερικούς χώρους. «Δεν μπορείς να τοποθετήσεις την παγίδα στο σιφόνι, που βρέχεται συνεχώς, ή στον κήπο», διευκρινίζει ο κ. Μιχάλης Σαμαντούρος από το www.expresskill.gr.

«Τις περισσότερες φορές κάνουμε απεντόμωση στους εξωτερικούς χώρους και στους εσωτερικούς βάζουμε παγίδες».

Μερικά από τα προϊόντα που κυκλοφορούν στην αγορά. Επάνω δεξιά, τζελ με φερομόνη. Στη μέση, παγίδα με φερομόνη και κόλλα, τοποθετημένη σε ντουλάπι υψηλού κινδύνου.

Κάτω, μια παγίδα-σπιτάκι, όπου παγιδεύονται οι κατσαρίδες, αφού τις έχει ελκύσει η φερομόνη που περιέχουν.

Από το φαρμακείο της φύσης

Τα απολύτως φυσικά μέσα προτείνονται μόνο για περιορισμένη «εισβολή» κατσαριδών ή ακόμη περισσότερο προληπτικά. Για παράδειγμα, τοποθετούμε δαφνόφυλλα προτού συναντήσουμε την πρώτη κατσαρίδα του καλοκαιριού ή μετά την εξολόθρευσή της με κάποια άλλη μέθοδο.

Απωθητικά για τις κατσαρίδες θεωρούνται τα **φύλλα δάφνης και το σκόρδο**. Και τα δύο αυτά φυσικά απωθητικά τοποθετούνται σε σημεία του σπιτιού όπου συχνάζουν οι κατσαρίδες. Ωστόσο, συνιστώνται μόνον επικουρικά, αφού πρώτα έχουμε χρησιμοποιήσει ισχυρότερα εντομοαπωθητικά για τις κατσαρίδες ή προληπτικά, για να εμποδίσουμε ενδεχόμενη εμφάνισή τους.

Επίσης, η **πόα νεπέτα** (γλήχωμα ή γαλεόφιλον ή γατόχορτο ή καλαμίνθη) είναι έρπον φυτό με γκριζοπράσινο φύλλωμα και μοβ άνθη, που περιέχει νεπετελακτόνη, ουσία απωθητική για τις κατσαρίδες. Για να αξιοποιήσουμε τις ιδιότητές της, τη βράζουμε σε νερό και με αυτό ψεκάζουμε κουφώματα ή ντουλάπια. Διαφορετικά, τοποθετούμε σακουλάκια με νεπέτα σε γωνίες από όπου ξέρουμε ότι περνούν κατσαρίδες.

Η νεπέτα συναντάται στην ελληνική φύση, αλλά μπορείτε να την προμηθευτείτε σε γλάστρα από φυτώρια. Προσοχή, κρατήστε τη μακριά από γάτες, γιατί η νεπέτα λειτουργεί ως ναρκωτικό γι' αυτές.

● Μείγμα με **νερό** και **πράσινο σαπούνι** αποδεικνύεται κάποιες φορές απωθητικό, ενώ οι παλαιότεροι έριχναν πετρέλαιο στις σωληνώσεις. Σήμερα, αυτή η τακτική κρίνεται, πέρα από ασύμφορη, και αναποτελεσματική, αφού οι κατσαρίδες μένουν μακριά έως ότου εξατμιστεί το πετρέλαιο.

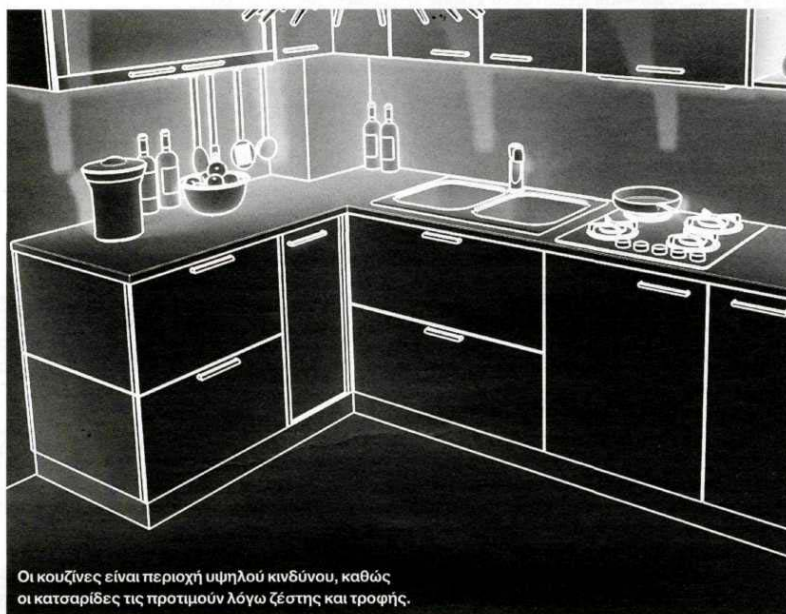
● Μια εύκολη και οικονομική μέθοδος απώθησης είναι οι **φλούδες αγγουριών**.

Οι κατσαρίδες δεν αντέχουν τη μυρωδιά και εμείς, τοποθετώντας τες πάνω σε εφημερίδες (για να μη μouxλιάσουν), διατηρούμε τους χώρους μας καθαρούς. Για καλύτερα αποτελέσματα φροντίζουμε να τις αντικαθιστούμε συχνά.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΑΡΑΣΙΤΩΝ: ΕΝΑ ΠΡΩΤΟ ΒΗΜΑ

Μια μέση λύση για την καταπολέμηση του προβλήματος είναι η ολοκληρωμένη διαχείριση παρασίτων, την οποία τηρούν ορισμένες εταιρείες απεντόμωσης. «Οι συνεργάτες μας στο τηλεφωνικό κέντρο προσπαθούν να κάνουν μια πρώτη εκτίμηση της κατάστασης και να δώσουν πρακτικές συμβουλές, που συχνά επιλύουν το πρόβλημα με εκτεταμένο καθαρισμό μιας επιφάνειας, εξαερισμό κ.λπ.», εξηγεί στο ΟΙΚΟ ο κ. Γιώργος Ιατρού, δ/νων σύμβουλος της εταιρείας ΟΙΚΟΑΝΑΠΤΥΞΗ και δρ Χερσαίας Οικολογίας. Αν επιμένουν, ομάδα της εταιρείας

επισκέπτεται το χώρο. «Γίνεται αξιολόγηση του είδους της κατσαρίδας που ενδημεί στο χώρο, αλλά και της πρόελευσής της, ώστε να επιλεγεί η κατάλληλη μέθοδος». Όπως ισχυρίζεται ο κ. Ιατρού, «αποφεύγουμε όσο το δυνατόν τα χημικά». Συνήθως γίνεται χρήση τζελ, ψεκασμοί με πυρεθρίνη, «ενώ στους χώρους εστίασης προτείνουμε παγίδες με τροφικό προσελκυστικό».

Οι κουζίνες είναι περιοχή υψηλού κινδύνου, καθώς οι κατσαρίδες τις προτιμούν λόγω ζέστης και τροφής.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΠΩΛΗΣΗΣ

- EXPRESSKILL Τηλ. 22210-41.437 (παγίδες φερομόνης, βόρακα και πολλά απωθητικά τζελ)
- Βιολογική Τηλ. 210-67.17.739 (πολλών ειδών παγίδες και υπηρεσία απεντόμωσης με πυρεθρίνη)
- Stac Ltd Τηλ. 210-55.70.154-5 (παγίδες, ηλεκτρονικές μηχανές απώθησης και το φυσικό απωθητικό Diatomx)
- Mega Systems AEBE Τηλ. 211-10.99.500 (διαθέτουν και το Rotaner Liquid, εντομοαπωθητικό με βάση τη φυσική πυρεθρίνη).

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΑΡΑΣΙΤΩΝ

- Οικοανάπτυξη Τηλ. 800.11.24424
- Αντωνιάδης Απεντομώσεις Τηλ. 210.93.14.914